

Ilgas Daubes ieguldījums astronomijas attīstībā Latvijā

Contribution of Ilga Daube to Development of Astronomy in Latvia

Ilgonis Vilks

Latvijas Universitātes Muzejs
Raiņa bulv. 19, Rīga, LV-1586
E-pasts: ilgonis.vilks@lu.lv

Latviešu astronome, astronomijas popularizētāja un astronomijas vēsturniece Ilga Daube (1918–2021) nodzīvojuši garu, astronomijai veltītu mūžu. Studējusi Latvijas Universitātē, pēc Otrā pasaules kara strādājusi Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas astronomiskajās iestādēs. Pētījusi maiņzvaigznes, veikusi administratīvo darbu. Bijusi klātesoša dažādās astronomiskajās norisēs, darbojusies Vissavenības Astronomijas un ģeodēzijas biedrības Latvijas nodaļā. Aktīva astronomijas popularizētāja, daudzu populārzinātnisku darbu autore. Vēlāk pievērsusies astronomijas vēsturei.

Atslēgvārdi: astronomija, Radioastrofizikas observatorija, oglekļa zvaigznes.

Mācības un studijas

Ilga Daube (Kurzemniece) dzimusi tēva mājās Vidrižu pagasta “Melderis” 1918. gada 6. oktobrī zemnieku Augusta un Martas Alīdes Kurzemnieku ģimenē. 1932. gadā pabeigusi Vidrižu pamatskolu, bet 1937. gadā Rīgas pilsētas 3. ģimnāziju. Tajā pašā gadā iestājusies Latvijas Universitātes (LU) Matemātikas un dabaszinātņu fakultātes Matemātikas nodaļā, matrikulas Nr. 21556. Studijas astronomijas grupā sekmīgi pabeigtas 1942. gadā, izstrādāts maģistra darbs “Normālfilmu mazkameru pielietojamība meteoru fotogrāfijā”, kas glabājas LU Muzejā. 1943. gadā viņai piešķirts matemātikas zinātņu maģistra grāds [15].

Tolaik astronomijas studenti mācījās aptuveni 15 astronomijas kursus, bet Ilga Kurzemniece gandrīz uzstādīja rekordu, apgūstot 20 kursus, tai skaitā jūras astronomiju. Tas daļēji saistīts ar to, ka padomju iestādes neatzina karā laikā saņemtos universitātes diplomus un bija nepieciešams tos par jaunu apstiprināt. Piedevām Ilgas Kurzemnieces diploms kara laikā bija gājis zudumā. Tāpēc iznāk, ka viņa formāli pabeidza universitāti 1946. gadā, toties saņemot kvalifikāciju – astronoms [15; 17].

1. attēls. Ilga Kurzemiece studiju laikā 1937. gadā [15]

Otrā pasaules kara laikā Ilga strādāja rūpnīcā VEF, montējot fotoaparātu *Minox* objektīvus, vēlāk – spuldžu laboratorijā. 1942. gada rudenī viņa sāka strādāt par subasistenti LU Astronomiskajā observatorijā kara dienestā aizgājušā asistenta Artura Brikmaņa vietā. 1944. gadā strādājusi par žēlsirdīgo māsu izpalīgu Kara slimnīcā, rudenī evakuējās uz Liepāju, kur darbojās “Tautas palīdzībā”, kas rūpējās par bēgļiem. 1945./46. mācību gadā viņa mācīja matemātiku un fiziku Liepājas Ekonomiskajā tehnikumā [12; 11].

Pēc Otrā pasaules kara

Pēc kara beidzot bija iespēja pievērsties zinātniskajam darbam. 1946. gada 1. jūlijā Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas Fizikas un matemātikas institūtā sāka darbu Astronomijas sekcija (vēlāk — Astronomijas sektors). Tajā pašā gadā astronoms Jānis Ikaunieks uzmeklēja Ilgu Liepājā un uzaicināja strādāt Astronomijas sekcijā par vecāko laboranti. Ilga kopā ar kolēģiem veica asteroīdu efemerīdu aprēķinus un lasīja lekcijas vispārīgajā astronomijā Rīgas Pedagoģiskajā institūtā [8].

1947. gadā viņa bija viena no desmit Vissavienības Astronomijas un ģeodēzijas biedrības Rīgas nodaļas (vēlāk Latvijas nodaļa, tagad Latvijas Astronomijas biedrība) dibinātājiem. 1947. gada 18. novembrī notika oficiāla dibināšanas sapulce, kurā uzņēma vēl 15 biedrus un ievēlēja pirmo Rīgas nodaļas padomi [14].

I. Daube atceras: “LVU 5. klausītavā Raiņa bulvārī 19 sapulcējās pāris desmiti astronomijas un ģeodēzijas “miļotāju”, lai dibinātu Vissavienības Astronomijas un ģeodēzijas biedrības Rīgas nodaļu (VAĢB RN) – brīvprātīgu sabiedrisku organizāciju, kas apvieno savās rindās kā šo nozaru speciālistus, tā arī amatierus un interesentus ar mērķi veicināt astronomijas un ģeodēzijas attīstību un popularizēšanu. Sapulci organizēja 10 biedru iniciatoru grupa, kuru vidū bija tā laika pazīstami astronomi un ģeodēzisti. Sapulcē piedalījās arī LVU un Rīgas Pedagoģiskā institūta Fizikas un

matemātikas, kā arī Ģeogrāfijas fakultātes studenti, daži mācībspēki un skolotāji. Ar biedrības statūtiem un uzdevumiem dalībniekus iepazīstināja J. Ikaunieks. Viņu arī vienprātīgi ievēlēja par VAĢB Rīgas nodaļas pirmo priekšsēdētāju. Pie nodaļas nolēma izveidot astronomijas un ģeodēzijas sekcijas.” [13]

Maskavā P. Šternberga Valsts astronomijas institūtā jaunā astronome veica maiņzvaigžņu pētījumus P. Parenago vadībā. 1952. gadā bija gatava disertācija “Spektrālo dubultzvaigžņu masas, telpiskais sadalījums un kinemātika”, taču tās aizstāvēšana aizkavējās “nepareizu” radnieku dēļ (tēvs bija aizsargu priekšnieks, bet brāļa ģimene bija izsūtīta). Tomēr 1953. gadā Ilga Kurzemniece saņēma fizikas un matemātikas zinātņu kandidāta grādu. Kopā ar kolēģiem viņa pētīja sarkanās milzu zvaigznes, noteica to īpatnējo kustību – pārvietošanos pie debess sfēras [11; 5].

1952. gada rudenī Astronomijas sektora darbinieki rēķināja tabulas un gatavoja tekstus jaunam izdevumam – Astronomiskajam kalendāram. Kalendārs tapa pēc J. Ikaunieka iniciatīvas, viņš bija atbildīgais redaktors. Astronomijas sektora darbinieki un VAĢB RN biedri gatavoja tā saturu arī turpmākajos gados. 1953. gadā redkolēģijā darbojās VAĢB RN padomes locekļi, tai skaitā Ilga Kurzemniece [6].

Viņa apprecējās ar Jāni Daubi (1910–1982), pirmo datortehnikas speciālistu Latvijā. Ģimenē piedzima dēli Juris un Jānis. 1954. gadā Ilga Daube piedalījās pilna Saules aptumsuma novērošanas ekspedīcijā Šilutē, Lietuvā. Lielākā daļa sektora darbinieku ieradās Šilutē savlaicīgi, lai uzstādītu un sagatavotu instrumentus. Bija sīki izstrādāta programma, kas pa sekundēm jāpaveic pilnās fāzes laikā, notika “aptumsuma ģenerālmēģinājumi”, I. Daube strādāja astronoma Andreja Alksņa vadībā. Diemžēl 30. jūnijā aptumsuma laikā debesis lielākoties bija apmākušās un pilnā fāze nebija redzama.

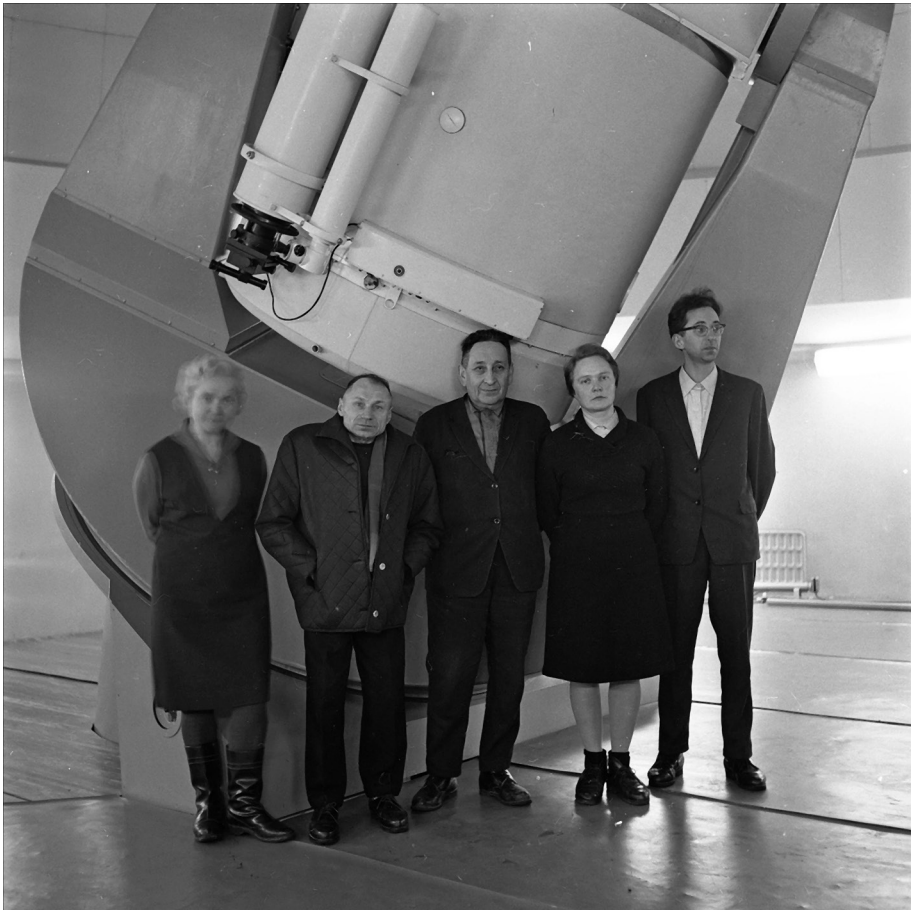
Zinātniskā darbība

1957. gadā Ilgu Daubi ievēlēja par Astronomijas sektora vecāko zinātnisko līdzstrādnieci. 1958. gadā Fizikas institūta Astronomijas sektors tika pārveidots par patstāvīgu Astrofizikas laboratoriju. 1963. gadā I. Daube kļuva par Astrofizikas laboratorijas (vēlāk – Radioastrofizikas observatorijas) zinātnisko sekretāri. Šo pienākumu viņa veica līdz aiziešanai pensijā 1976. gadā. Kopš 1958. gada I. Daube bija Starptautiskās Astronomijas savienības biedre, darbojās Maiņzvaigžņu komisijā [11; 5].

Andrejs Alksnis raksta: “Ilga Daube par pētījumu objektiem bija izvēlējusies zvaigznes; sākumā tieši maiņzvaigznes un dubultzvaigznes. Viņa ir pirmā latviešu astronome, kas ieguvusi fizikas un matemātikas zinātņu kandidātes grādu (1953); tas atbilst tagadējam fizikas doktora (Dr. phys.) grādam. Vēlāk viņas interešu loks paplašinājās, ietverot oglekļa zvaigznes un citus sarkanos milžus, kā arī astronomijas vēsturi. Kad Baldones Riekstukalnā uzstāda pirmo teleskopu – 20 cm refraktoru, Ilga Daube ir starp observētājiem, kuri brauc uz jauno novērošanas bāzi un dežurē, gaidot skaidras debesis, lai iegūtu uzņēmumus zvaigžņu pētīšanai. Mazā astrogrāfa novērojumu žurnālā pirmais ieraksts 1963. gada 23./24. februārī ir viņas izdarīts.

Un ierakstus šajā žurnālā pēc diviem gadiem beidz atkal viņa. Kad 1968. gada februārī sākas sistemātiska debess fotografēšana ar Šmita sistēmas spoguļteleskopu – Baldones Riekstukalna vislielāko optisko teleskopu – Ilga Daube ir vienīgā Latvijas astronome, kas iztur līdzī vīriešiem, dežurē savu nakti Šmita teleskopa tornī un spēj sekmīgi tikt galā ar šo instrumentu. Un tā līdz pat 1976. gadam. Blakus tam – fotoplašu mērīšana, rezultātu apstrāde un analīze, zinātnisko publikāciju sagatavošana, kā arī zinātnes organizēšanas darbs.” [5]

Pēc 120 centimetru diametra Šmita sistēmas teleskopa uzstādīšanas observatorijā I. Daube sistemātiski novēroja ar šo teleskopu, fotografējot mainzvaigznes, īpaši – oglekļa zvaigznes. Tie ir sarkanie milži vēlā evolūcijas stadijā, kuru atmosfērā ir relatīvi daudz oglekļa savienojumu. No 1967. līdz 1975. gadam viņa novērojusi ar Šmita teleskopu 123 naktis [3].

2. attēls. Ilga Daube (pirmā no kreisās) pie Radioastrofizikas observatorijas Šmita teleskopa. Tālāk – Jānis Ikaunieks, Izaks Rabinovičs, Natālija Cimahoviča, Andrejs Alksnis. LU Muzeja F. Candra un Latvijas astronomijas kolekcija

No 1968. līdz 1972. gadam Radioastrofizikas observatorijā notika vājo oglekļa zvaigžņu fotometriskie pētījumi (spožuma mērījumi) pēc fotogrāfijām, kas iegūtas ar Šmita teleskopu deviņos Piena Ceļa apgabalos. Izpētītas 72 agrāk pazīstamas un 9 jaunatklātas oglekļa zvaigznes. Pavisam atklātas 34 jaunas oglekļa zvaigznes. Tika konstatēts, ka spožums mainās visām oglekļa zvaigznēm, kas atrodas Gulbja zvaigznāja virzienā, savukārt novērojumu rezultāti lika šaubīties par līdz tam pieņemto uzskatu, ka Oriona zvaigznāja virzienā eksistē nemainīga spožuma oglekļa zvaigžņu mākonis. Šo pētījumu veica Zenta Alksne, A. Alksnis, I. Daube, Zenta Jumiķe [9].

1973. gadā I. Daube kopā ar kolēģiem piedalījās Starptautiskās Astronomijas savienības ārkārtējā Ģenerālajā Asamblejā Polijā. 1973. un 1974. gadā novērojumos tika identificētas daudzas agrāk zināmas oglekļa zvaigznes un atklātas 34 jaunas oglekļa zvaigznes ar mazu spožuma izmaiņu, kas pēc nedaudziem novērojumiem nav pamanāmas. Tām noteica koordinātas un spektra klasi. 1975. gadā A. Alksnis, Z. Alksne, I. Daube, Leo Duncāns un Z. Jumiķe pabeidza novērojumu apstrādi. Tas deva iespēju izpētīt oglekļa zvaigžņu mainīguma raksturu un noteikt, pie kādiem mainīguma tipiem tās pieder. Nākamajā gadā datus sistematizēja un sagatavoja publicēšanai [1; 3]. I. Daubes un viņas kolēģu veiktie oglekļa zvaigžņu pētījumi publicēti dažādos izdevumos, bet galvenokārt Radioastrofizikas observatorijas rakstu krājumā “Saules un sarkano zvaigžņu pētījumi”, kas iznāca no 1974. līdz 1993. gadam.

Zenta Alksne raksta: “Kad oglekļa zvaigznes debess uzņēmumā atrastas, ņem palīgā zvaigžņu kartes un nosaka sameklēto oglekļa zvaigžņu aptuvenas koordinātes, kas raksturo zvaigznes atrašanās vietu pie debess. Tam seko mazliet satraucošs brīdis – koordinātes salīdzina ar visu zināmo zvaigžņu koordinātēm, kas apkopotas īpašā katalogā. Vai starp tikko sameklētām oglekļa zvaigznēm būs arī kāda, kuras koordinātes nesakrīt ar jau zināmām? Vai būs atrasta jauna oglekļa zvaigzne? Ir! Un īsajam prieka mirklī, kuru var dalīt ar tuvākiem kolēģiem, atkal seko darbs un darbs, lai sagatavotu datus par jauno oglekļa zvaigzni publicēšanai. Vai tas ir daudz vai maz – dažos gados atklāt ap 150 jaunu oglekļa zvaigžņu? Vērtējiet paši, ņemot vērā, ka kopš pagājušā gadsimta otrās puses, kad pēc spektru īpatnībām tika izdalītas pirmās oglekļa zvaigžņu pārstāves, līdz mūsu dienām pie ziemeļu puslodes debess pavisam bija saskatītas ap 1100 oglekļa zvaigžņu.” [2]

Darbs astronomijas popularizēšanā un astronomijas vēsturē

Ilga Daube bija aktīva astronomijas popularizētāja. 1960. gadā viņa uzrakstījusi grāmatu “Mēness – Zemes mūžīgais pavadonis” un 1984. gadā brošūru “Debess akmeņi: palīgmateriāls lektoriem”. 1968. gadā devusies vēl vienā pilnā Saules aptumsuma novērošanas ekspedīcijā uz Šadrinsku (Kurganas apgabals, Krievija). No 1958. līdz 1978. gadam aktīvi darbojusies žurnāla “Zvaigžņotā Debess” redkolēģijā, vēlāk turpinājusi rakstīt rakstus par astronomijas vēsturi, Latvijas astronomiem, gatavojusi ziņas par astronomu jubilejām un astronomisku notikumu atceres dienām.

Sastādījusi “Zvaigžņotās Debess” piecgadu tematiskos rādītājus. Viņas raksti par personālijām publicēti žurnālā “Zvaigžņotā Debess” līdz 2012. gadam (sk. pielikumu raksta beigās), bet līdz 2018. gadam publicētas īsas ziņas par jubilejām ar iniciāļiem I. D. Kā zinātniskā konsultante viņa piedalījies Latvijas padomju enciklopēdijas (1981–1988) veidošanā [17; 7; 5].

3. attēls. Ilga Daube (pirmajā rindā) VAĢB Latvijas nodaļas sanāksmē 20. gadsimta 80. gados. LU Muzeja F. Candra un Latvijas astronomijas kolekcija

Ilga Daube raksta: “Daudz enerģijas tika veltīts astronomijas popularizēšanai, braukājot pa visu Latviju ar populārzinātniskām lekcijām “Zinību” biedrības ietvaros, lasot lekcijas planetārijā un rūpējoties par “Zvaigžņotās Debess” sastādīšanu un izdošanu. Četrpadsmit gadus strādājot par zinātnisko sekretāri, pētniecības darbs kļuvis gandrīz vai par vaļasprieku, jo bija lieli “papīru kalni”, kas jāiesniedz gan ZA augstākstāvošām instancēm, gan Astronomijas padomei Maskavā. Neteikšu, ka šis darbs bija gluži nevērtīgs. Kādam tas bija jādara, lai citi varētu mierīgi strādāt. Un astronomijas popularizēšanu vēl arvien uzskatu par vajadzīgu un svētīgu darbu. Gadiem ejot, ieinteresējos par astronomijas vēsturi un, pensijā būdama, nodarbojos galvenokārt ar to.” [11]

Autors Ilgu Daubi pirmo reizi satika 1974. gada nogalē, kad sāka apmeklēt VAĢB Latvijas nodaļas sanāksmes. Viņa parasti sēdēja pirmajā rindā, jo dzirdes

problēmu dēļ viņai bija jālieto dzirdes aparāts. Tikai vēlāk autors uzzināja, ka Ilga Daube ir pazīstama latviešu astronome, kas darbojas zvaigžņu astronomijā. Ciešāka sadarbība izveidojās, kad autors 1994. gadā pārņēma “Astronomiskā kalendāra” sastādīšanu. Ilga Daube kalendāra redakcijas kolēģijā bija pašos pirmsākumos 1953. gadā un atkal kopš 1966. gada. Viņa veidojusi daudzas kalendāra tabulas un regulāri sniegusi jubileju datus. Ik pa pieciem gadiem kalendārā ievietots viņas sastādīts rakstu rādītājs, bet 1988. un 1998. gadā publicēts plašs personāliju rādītājs. Publicējamie materiāli bija sagatavoti ļoti rūpīgi un precīzi. Ilga Daube darbojās “Astronomiskā kalendāra” redkolēģijā līdz pat 2000. gadam, kad kalendārs kļuva par žurnāla “Zvaigžņotā Debess” pielikumu [17].

4. attēls. Ilgas Daubes sveikšana Latvijas Astronomijas biedrībā simts gadu jubilejā 2018. gadā. Ilgoņa Vilka foto

Kopsavilkums

Ilga Daube ir vecākā latviešu astronome, dzimusi mēnesi pirms Latvijas valsts dibināšanas. Viņa ir sarakstījusi 44 zinātniskās publikācijas [10] un aptuveni 150 populārzinātniskās publikācijas. 1982. gadā I. Daube saņēma VAGB Centrālās padomes goda rakstu, 2003. gadā apbalvota ar Latvijas Astronomijas biedrības J. Ikaunieka medaļu. 1993. gadā I. Daube nostrificēta par fizikas zinātņu doktori, 2006. gadā saņēmusi valsts emeritētā zinātnieka nosaukumu [16; 17; 5]. 2018. gadā

Latvijas Astronomijas biedrībā notika Ilgas Daubes simtgades svinības. Mirusi 102 gadu vecumā 2021. gada 2. aprīlī Rīgā.

VĒRES

1. Alksne Z. LPSR ZA Radioastrofizikas observatorijas kolektīva veikums 1974. gadā. *Zvaigžņotā Debess*, 1975 vasara, Nr. 68, 57.–58. lpp.
2. Alksne Z. Par jaunu zvaigžņu atklāšanu. *Zvaigžņotā Debess*, 1975 vasara, Nr. 68, 1.–7. lpp.
3. Alksne Z. 1975. gads ZA Radioastrofizikas observatorijas darbā. *Zvaigžņotā Debess*, 1976 vasara, Nr. 72, 60.–62. lpp.
4. Alksnis A. Riekstukalna Šmita teleskops desmit gados. *Zvaigžņotā Debess*, 1976 ziema, Nr. 74, 1.–7. lpp.
5. Alksnis A. Astronomei Ilgai Daubei – apaļa jubileja. *Zvaigžņotā Debess*, 1998 rudens (161), 39.–41. lpp.
6. Alksnis A. LVU astronomijas studenti – 1952. gada diplomandi (nobeigums). *Zvaigžņotā Debess*, 2013 ziema, Nr. 222, 32. lpp.
7. Alksnis A., Dīriķis M. Ilga Daube – jubilāre. *Zvaigžņotā Debess*, 1968 ziema (42), 53.–54. lpp.
8. Balklavs A. Astronomijai Zinātņu akadēmijā – 40. *Zvaigžņotā Debess*, 1986 rudens, Nr. 113, 1.–4. lpp.
9. Daube I. Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas Radioastrofizikas observatorijā. *Zvaigžņotā Debess*, 1973 pavasaris, Nr. 59, 63.–64. lpp.
10. Daube I. *Astronomiskais kalendārs 1993*. Rīga, 1992, 75. lpp.
11. Daube I. Garā mūža atmiņu drumslas (nobeigums). *Zvaigžņotā Debess*, 2003/04 ziema, Nr. 182, 36.–42. lpp.
12. Daube I. Garā mūža atmiņu drumslas. *Zvaigžņotā Debess*, 2003 rudens, Nr. 181, 32.–37. lpp.
13. Daube I., Vilks I. Latvijas Astronomijas biedrība 50 gados. No: *Astronomiskais kalendārs 1997*. Rīga: Mācību grāmata, 1996, 122.–127. lpp.
14. Dīriķis M., Francmanis J., Klētnieks J. VAĢB Latvijas nodaļa (25 gadi kopš dibināšanas). *Zvaigžņotā Debess*, 1973 vasara, Nr. 60, 1.–13. lpp.
15. LVVA, 7427. f., 1. a., 20843. l.
16. Roze L. Nostrifikācija. *Zvaigžņotā Debess*, 1994 rudens, Nr. 145, 59.–60. lpp.
17. Vilks I. Astronomei Ilgai Daubei šoruden jubileja. *Zvaigžņotā Debess*, 2018 rudens, Nr. 241, 42.–43. lpp.

Summary

Latvian astronomer, promoter of astronomy and historian of astronomy Ilga Daube (1918–2021) has lived a long life dedicated to astronomy. She studied at the University of Latvia, after the Second World War she worked in the astronomical institutions of the Latvian SSR Academy of Sciences, researched variable stars, performed administrative work. She has been present at various astronomical events, worked in the Latvian branch of the All-Union Society of Astronomy and Geodesy. I. Daube was an active promoter of astronomy, author of many popular articles. She later turned to the history of astronomy.

Keywords: astronomy, Radioastrophysics Observatory, carbon stars.

Pielikums. Ilgas Daubes publikāciju saraksts

Zinātniskās publikācijas

- Alksne Z., Daube I., Reiziņš L. *Improvement of the Proper Motions of Stars*. *Astronomicheskii Zhurnal*, Vol. 36, p. 677, 1959.
- Alksne Z., Daube I., Reiziņš, L. *Improvement of the Proper Motions of Stars*. *Soviet Astronomy*, Vol. 3, p. 660, 1959.
- Daube I. *Untersuchung der Meteorite Lettlands im 19. Jahrhundert*. *Meteoritika*, Vyp. (No.) 29, pp. 160–162, 1969.
- Daube I. *Photographic observations of six variables in Andromeda*. *Perem. Zvezdy*, Vol. 17, pp. 22–30, 1969.
- Daube I. *Photographic observations of the two uninvestigated variable stars Wr 170 and Wr 171 in Andromeda*. *Perem. Zvezdy*, Vol. 17, pp. 331–334, 1970.
- Daube I. *New carbon variable stars near the cluster NGC 7789*. *Astronomicheskii Tsirkulyar*, Vol. 607, pp. 4–5, 1971.
- Daube I. *New variable carbon stars near the cluster NGC 7419*. *Astronomicheskii Tsirkulyar*, Vol. 661, pp. 6–7 (1971), 1971.
- Alksnis A., Alksne Z., Daube I. *Photographic photometry of 12 red stars*. *Tr. Radioastrofiz. Obs., Riga*, Vol. 15, pp. 115–130, 1973.
- Daube I. *On the fading of UV Cassiopeiae*. *Astronomicheskii Tsirkulyar*, No. 813, pp. 6–7, 1974.
- Daube I. *New red variable stars*. *Astronomicheskii Tsirkulyar*, No. 838, pp. 7–8, 1974.
- Daube I., Ozoliņa V. *New carbon stars*. *Issl. Solntsa Krasnykh Zvezd.*, Vol. 2, pp. 14–16, 1974.
- Daube I., Duncāns L. *New variable carbon stars*. *Astronomicheskii Tsirkulyar*, Vol. 860, pp. 7–8, 1975.
- Daube I. *New variable star SVS 2184*. *Astronomicheskii Tsirkulyar*, Vol. 935, pp. 7–8, 1977.
- Daube I. *New carbon variable stars*. *Astronomicheskii Tsirkulyar*, Vol. 974, pp. 5–6, 1977.
- Daube I. *Photographic observations of RU Aurigae and SVS 2184*. *Investigations of the sun and red stars*, 7, pp. 17–27, 1977.
- Daube I., Duncāns L. *Photographic photometry of carbon stars in the zone $l = 174$; $-9 < b < +9$* . *Photometric investigations of carbon stars*, pp. 100–156 = *Radioastrofiz. Obs.*, Tr. 16, 1977.
- Daube I. *New red variable stars*. *Astronomicheskii Tsirkulyar*, Vol. 1161, pp. 7–8, 1981.
- Alksne Z., Daube I. *Carbon stars – possible members of open clusters. VI. Irregular variable carbon star CCS 414 near the cluster NGC 2099 = C 0549+325*. *Investigations of the sun and red stars*, 14, pp. 51–58, 1981.
- Daube I. *Photographic photometry of carbon stars in the vicinity of the cluster NGC 7419 = C2252+605*. *Issled. Solntsa i Krasnykh Zvezd*, No. 17, pp. 30–53, 1982.
- Alksnis A., Daube I., Rudzinskis A. *Light variations of some carbon-rich infrared objects*. *Issled. Solntsa Krasnykh Zvezd*, No. 22, pp. 33–70, 1985.
- Daube I., Dīriķis M., Roze L. *From the history of astronomy in Latvia*. 50 years of scientific work of VAGO, pp. 129–134, 1985.
- Alksne Z., Daube I. *Photometry of five red stars in the Cygnus constellation*. *Issl. Solntsa Krasnykh Zvezd.*, Vol. 26, pp. 5–30, 1987.

Populārzinātniskās grāmatas un brošūras

- Daube I. *Visuma uzbūve*. Rīga: Latvijas PSR Politisko zināšanu un zinātņu popularizēšanas biedrība, 1957. 30 atsevišķas neiesietas lappuses.

Daube I. *Mēness – Zemes mūžīgais pavadonis*. Rīga: LPSR Zinātņu akadēmijas izdevniecība, 1960. 254 lpp.

Daube I. *Debess akmeņi: (palīgmateriāls lektoriem)*. Rīga: Latvijas PSR Zinību biedrība, 1984. 23 lpp.

137 raksti žurnālā “Zvaigžņotā Debess”

1958 rudens. Uz Mēnesi! Z. Alksne, I. Daube. Meteors uz Mēness. I. Daube.

1959 vasara. Mazās planētas 1959. gadā. M. Dīriķis, I. Daube.

1959 rudens. Aleksandra Briede. I. Daube.

1959/1960 ziema. Jupitera atmosfēra. I. Daube.

1960 vasara. Jauni nosaukumi Mēness kartē. I. Daube. Pāvels Parenago. I. Daube. Jauna Mēness karte. I. Daube.

1960 rudens. Dažos vārdos. I. Daube.

1960/1961 ziema. Astronomijas padomes sesijā Viļņā. I. Daube. Ultravioletie miglāji. I. Daube.

1961 vasara. Visspožākā un visvājākā zvaigzne. I. Daube. Jauns astronomijas speciālists. I. Daube.

1962 pavasaris. 11. Starptautiskais astronomu kongress. I. Daube. Jauna metode zvaigžņu masas noteikšanai. I. Daube.

1962 vasara. Galaktiku pasaulē. I. Daube. Jauna padomju ZMP sērija. I. Daube.

1962 rudens. Novērosim divkāršo zvaigzni Berenikes Matu zvaigznājā. I. Daube.

1962/1963 ziema. Vismazākā zvaigzne. I. Daube.

1963 vasara. “Mēness-4”. I. Daube. Meteorītu krāteri. I. Daube. Bulīšu meteorītam 100 gadu. I. Daube.

1963 rudens. Amerikāņu kosmonauta L. G. Kūpera lidojums. I. Daube. Viljams Heršels. I. Daube. Kosmos. I. Daube.

1963/1964 ziema. Maiņzvaigžņu pētnieku apspriede. I. Daube.

1964 vasara. Par Bauskas pseidometeorītu. I. Daube.

1964 rudens. Poļu astronoms Z. Kordilevskis Rīgā. I. Daube. Zinātniska izbraukuma sesija Jēkabpilī. I. Daube.

1964/1965 ziema. Kosmiskais kuģis “Ranger-7”. I. Daube. Micars un Alkors – septiņkārtīga sistēma. I. Daube.

1965 pavasaris. Starptautiskās astronomu savienības 12. kongress. I. Daube.

1965/1966 ziema. Pirmā Mēness karte. I. Daube.

1966 pavasaris. Novērosim Saturnu! I. Daube. Ārzemju astronomi Rīgā. I. Daube.

1966 vasara. Trešais lielākais meteorīts pasaulē. I. Daube.

1966/1967 ziema. Ikars paliks kosmosā. I. Daube. Jauni nosaukumi Mēness kartē. I. Daube. Starptautiskais Saules un Zemes fizikas simpozijs. I. Daube.

1967 vasara. Leonīdas 1966. gadā. I. Daube. Neparastā maiņzvaigzne. I. Daube. “Lunar Orbiter-2”. I. Daube. “Zvaigžņotās debess” autoru tikšanās ar lasītājiem. I. Daube.

1967 rudens. Austrālijas lielākais meteorīts. I. Daube.

1967/1968 ziema. Saturna gredzenu novērojumi. I. Daube. Astronomu tikšanās Prāgā. A. Alksnis, I. Daube.

1968 pavasaris. Venēras noslēpumi atklājas. I. Daube. Latvijas PSR ZA Radioastrofizikas observatorijā. I. Daube.

1968 vasara. Ikars aizgāja garām Zemei. I. Daube. Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas Radioastrofizikas observatorijā. I. Daube. Jaunais astronomijas speciālists. I. Daube.

1968 rudens. Astronomijas propagandas darbs Radioastrofizikas observatorijā. I. Daube.

- 1968/1969 ziema. 1968. gada 22. septembra Saules aptumsma novērošana Šadrinskā. *I. Daube*.
- 1969 pavasaris. Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas Radioastrofizikas observatorijā. *I. Daube*.
- 1969 vasara. Vismasīvākās zvaigznes. *I. Daube*. Barnarda zvaigzne. *I. Daube*. Eduards Čārlzs Pikerings. *Z. Alksne, I. Daube*.
- 1969 rudens. Jānis Ikaunieks. *I. Daube*. Pirmā Mēness ekspedīcija atgriezies uz Zemes. *I. Daube*.
- 1969/1970 ziema. Džons Flemstīds. *I. Daube*. Jauns astronomijas speciālists. *I. Daube*.
- 1970 pavasaris. Četri jauni meteorīti. *I. Daube*. Mazā planēta (1620) Geographos Zemes tuvumā. *I. Daube*. Baldones meteorītam 80 gadu. *I. Daube*. Rīgas astronomu kopīgie semināri. *I. Daube*. Starptautiskās astronomu savienības 50 gadi. *I. Daube*.
- 1970 vasara. Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas Radioastrofizikas observatorijā. *I. Daube*.
- 1970 rudens. Beneta komēta. *G. Carevskis, I. Daube*. Erna Piebalga. *I. Daube*. Jauni astronomijas speciālisti. *I. Daube, J. Francmanis*.
- 1970/1971 ziema. Sergejs Blažko. *I. Daube*. Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas Radioastrofizikas observatorijā. *I. Daube*.
- 1971 pavasaris. Neparasta maiņzvaigzne HBV 475. *I. Daube*. Jauni dati par mazo planētu (1566) Icarus. *I. Daube*. Dmitrijs Maksutovs. *I. Daube*. Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas Radioastrofizikas observatorijā. *I. Daube*.
- 1971 vasara. Jauna zinātņu kandidāte. *I. Daube*.
- 1971 rudens. "Apollo-14" Mēness ekspedīcija. *I. Daube*. Astronomiskais kalendārs 1972. gadam. *I. Daube*.
- 1972 pavasaris. Odesas observatorija – jubilāre. *I. Daube*. Teodors Grothuss un viņa devums zinātnei. *J. Stradiņš, I. Daube*. Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas Radioastrofizikas observatorijā. *I. Daube*.
- 1972 rudens. Garperioda maiņzvaigznes. *I. Daube*.
- 1972/1973 ziema. Uztverts Algola radiostarojums. *I. Daube*.
- 1973 pavasaris. Mēness magnētisms. *I. Daube*. Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas Radioastrofizikas observatorijā. *I. Daube*.
- 1973 vasara. Cefeīda ar visgarāko periodu. *I. Daube*. Grāmata par Visumu. *I. Daube*.
- 1973 rudens. Oranžas krāsas ieži Mēness krāterī. *I. Daube*. Kopernika jubilejai veltītie svinīgie sarīkojumi. *S. Francmane, M. Dīriķis, I. Daube*. Kalendāra reforma. *I. Daube*. Īsa saruna ar jubilāru Matisu Dīriķi. *I. Daube, L. Roze*.
- 1973/1974 ziema. Grāmata par sarkano zvaigžņu pētījumiem. *I. Daube*.
- 1974 vasara. Aukstās zvaigznes. *I. Daube*.
- 1974 rudens. Saules un sarkano zvaigžņu pētījumi. *I. Daube*.
- 1974/1975 ziema. Taškentas observatorijai 100 gadu. *I. Daube, J. Francmanis*.
- 1975 pavasaris. Jelgavas astronomiskā observatorija. *I. Daube*.
- 1975 vasara. Saules un sarkano zvaigžņu pētījumi Nr. 2. *I. Daube*.
- 1975/1976 ziema. Astronomija Latvijā 18. un 19. gadsimtā. *I. Daube*.
- 1976 pavasaris. Saules un sarkano zvaigžņu pētījumi Nr. 3. *I. Daube*.
- 1976 vasara. Saules un sarkano zvaigžņu pētījumi Nr. 4. *I. Daube*. Grāmata par Jelgavas Pētera akadēmiju. *I. Daube*.
- 1976 rudens. Pāvelu Parenago atceroties. *I. Daube*.
- 1976/1977 ziema. Saules un sarkano zvaigžņu pētījumi Nr. 5. *I. Daube*.
- 1977 pavasaris. Vismasīvākā dubultzvaigzne. *I. Daube*. Profesors S. Vasiļevskis Rīgā. *I. Daube, M. Dīriķis*.
- 1977 rudens. Elejā novērots spožs bolids. *I. Daube*. "Saules un sarkano zvaigžņu pētījumi", Nr. 6. *I. Daube*. "Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas Radioastrofizikas observatorija". *I. Daube*.

- 1978 pavasaris. Kosmiskās ēras 20 gadus atzīmējot. *I. Daube*. Atvadu rindas Izākam Rabinovičam. *I. Daube*.
- 1978 vasara. "Astronomi". *I. Daube*. "Saules un sarkano zvaigžņu pētījumi" Nr. 7. *I. Daube*.
- 1978 rudens. Viktora Ambarcumjana jubileja. *I. Daube*. "Pazīsti zvaigžņoto debesi!" *I. Daube*. "Saules un sarkano zvaigžņu pētījumi" Nr. 8. *I. Daube*.
- 1978/1979 ziema. J. Francmanis "Zvaigžņu evolūcija". A. Balklavs "Latvijas PSR ZA Radioastrofizikas observatorijā". *I. Daube*. Astronomiskais kalendārs 1979. gadam. *I. Daube*.
- 1980 pavasaris. E. Hladnija grāmata Ostvalda klasiķu sērijā. *I. Daube*.
- 1980 vasara. Vilhelmīne Ivanovska. *I. Daube*. "Saules un sarkano zvaigžņu pētījumi". *I. Daube*.
- 1981 vasara. "Lielā zinātnes pasaule un mēs". *I. Daube*.
- 1982 rudens. Ž. Ž. F. Lalands – astronoms un apgaismotājs. *I. Daube*.
- 1989 vasara. Staņislavs Vasiļevskis (1907–1988). *I. Daube*.
- 1991 rudens. Johans Francs Enke. *I. Daube*.
- 1991/1992 ziema. Linars Reiziņš (14.01.1924.–31.03.1991.). *I. Daube*.
- 1996 pavasaris. Aleksandras Briedes piemiņai. *Ilga Daube*.
- 1998 vasara. Astrofizikai Zentai Alksnei – jubileja. *Ilga Daube*.
- 2001 rudens. Astronoms un karavīrs Indriķis Arturs Brikmanis. *Ilga Daube*.
- 2002 pavasaris. Imants Platais – gaviļnieks. *Ilga Daube, Andrejs Alksnis*.
- 2003 vasara. Atceroties Matīsu Dīriķi. *Ilga Daube, Imants Platais, Nikolajs un Ludmila Čerņihi, Braiens Mārsdens, Dainis Draviņš, Jānis Balodis, Jānis Kauliņš*.
- 2003 rudens. Garā mūža atmiņu drumslas. *Ilga Daube*.
- 2003/2004 ziema. Garā mūža atmiņu drumslas (*nobeigums*). *Ilga Daube*.
- 2007 pavasaris. Galaktiku pētniekam Agrim Kalnājam jubileja. *Andrejs Alksnis, Ilga Daube*.
- 2008 rudens. *In memoriam* Drosma Kondratjeva (Kalniņa) (07.09.1924–25.05.2008). *Ilga Daube*.
- 2010 rudens. *In memoriam*: Zenta Kauliņa (1914–2010). *Ilga Daube*.
- 2012 pavasaris. Pieminot Jāni Ikaunieku... *I. Daube*.

Raksti izdevumā "Astronomiskais kalendārs"

1956. Marsa lielā opozīcija. *I. Daube*.
1957. Maiņzvaigznes. *I. Daube*.
1961. Novērosim zvaigžņu aizklāšanas! *I. Daube, M. Dīriķis*.
1964. Latvijas meteorīti. *I. Daube*.
1965. Jaunas ziņas par Mēness virsmu. *I. Daube*.
1967. Teodors Grothuss – pirmais Latvijas meteorītu pētnieks. *J. Stradiņš, I. Daube*.
1970. Liksnas meteorītam 150 gadu. *I. Daube*.
1971. Pirmā Mēness ekspedīcija. *I. Daube*.
1975. Novērosim maiņzvaigznes! *I. Daube*.
1977. Vilhelms Frīdrihs Keislers (1777–1828). *I. Daube*.
1980. Lidija Ceraska (1855–1931). *I. Daube*.
1981. Vikentijs Višņevskis (1781–1855). *I. Daube*.
1984. Stepans Rumkovskis (1734–1812). *I. Daube*.
1994. *In memoriam* Matīss Dīriķis. *I. Daube*.
1997. Latvijas Astronomijas biedrība 50 gados. *I. Daube, I. Vilks*.